

Zwangerschap en periode na de bevalling

- Informatiebrief werknemers -

Waarom deze brief?

U krijgt deze brief omdat u zwanger bent en contact heeft met de bedrijfsarts. Bedrijfsartsen hebben sinds oktober 2007 een richtlijn over dit onderwerp. In deze brief leest u wat voor u van belang is.

Waarom aandacht voor zwangerschap en werk?

Hoewel de meeste vrouwen gewoon hun werk kunnen verrichten tijdens de zwangerschap, is het van groot belang dat u en uw (ongeboren) kind geen onnodige risico's lopen in het werk. Inmiddels is er veel kennis op dit gebied die we kunnen gebruiken om het risico zo laag mogelijk te maken. Hieronder gaan we kort in op zowel de risico's op het werk als op persoonlijke factoren.

Welke arbeidsomstandigheden zijn een risico voor zwangeren en vrouwen na de bevalling?

Er is een aantal arbeidsomstandigheden dat een risico vormt voor zwangere vrouwen en hun (ongeboren) kind. De volgende zes groepen werkgebonden risicofactoren zijn bekend:

- Lichamelijke belasting
- Onregelmatige werktijden, ploegendienst
- Mentale belasting (werkdruk, regelmogelijkheden en agressie)
- Chemische factoren
- Biologische agentia
- Fysische factoren (straling (zowel ioniserend als niet-ioniserend), hitte en koude, lawaai, trillingen)

Volgens het Arbobesluit moet de werkgever een beleid voeren gericht op arbeidsomstandigheden en zwangerschap, waardoor een zwangere vrouw en haar (ongeboren) kind geen risico lopen, ook niet in de periode na de bevalling bij het geven van borstvoeding.

Wat kan uw werkgever doen aan risicofactoren voor zwangeren en vrouwen na de bevalling?

Als er risicofactoren zijn, moet de werkgever maatregelen treffen om deze zoveel mogelijk weg te nemen. Hierbij kan hij zicht laten adviseren door arbeidshygiënist, veiligheidskundigen en andere arbodeskundigen.

Er zijn vier groepen mogelijke maatregelen:

1. Wegnemen van gevaren door de arbeidshygiënische strategie toe te passen;
2. Tijdelijke aanpassing van arbeid of een tijdelijke aanpassing van werk- en rusttijden;
3. Tijdelijk geven van andere arbeid;
4. Tijdelijk vrijstellen van het verrichten van arbeid.

Wat zijn persoonlijke risicofactoren?

Sommige vrouwen hebben persoonlijke risicofactoren die gevolgen kunnen hebben voor het werk. Dit kunnen aandoeningen zijn uit een eerdere zwangerschap of aandoeningen die ook al buiten de zwangerschap bestonden, maar dat hoeft niet. Denkt u hierbij aan vrouwen met suikerziekte, met rugklachten, met bekkenklachten, met verhoogde bloeddruk, etc. Het is belangrijk dat u hier in een vroeg stadium met uw bedrijfsarts over praat.

Wat kan uw werkgever doen?

Volgens het Arbobesluit moet uw werkgever onder andere voor het volgende zorgen:

- De risico's voor zwangeren en vrouwen na de bevalling moeten bekend en benoemd zijn en zo laag mogelijk zijn.

- De werkgever moet aan zwangeren voorlichting geven, o.a. over de wettelijke regelingen met betrekking tot verlof, borstvoeding, kinderopvang, ouderschapsverlof/ levensloop en over de maatregelen in het werk om risico's te voorkomen.
- Er moet een mogelijkheid zijn voor individuele consulten en begeleiding.

Bij een adequaat arbobeleid hoort volgens de richtlijn voor bedrijfsartsen ook een preventief (vrijwillig) consult bij de bedrijfsarts. De werkgeversorganisaties VNO/ AWWN en MKB steunen in principe het uitvoeren van dit preventieve consult.

Wat kunt u zelf doen?

Zodra u zwanger bent en dit gemeld heeft aan uw werkgever, kunt u een afspraak maken met de bedrijfsarts voor een preventief consult. Het is verstandig daar niet te lang mee te wachten omdat sommige risico's al vroeg in de zwangerschap schadelijk kunnen zijn voor het ongeboren kind.

Wat kunt u van de bedrijfsarts verwachten?

Als u zich bij de bedrijfsarts meldt voor een vrijwillig preventief consult, geeft de bedrijfsarts u voorlichting over zwangerschap en werk. De bedrijfsarts stelt voor u een individueel risicoprofiel op en een plan van aanpak. Daarnaast adviseert de bedrijfsarts u en uw werkgever over specifieke risico's, werkgebonden of persoonsgebonden. U krijgt bijvoorbeeld adviezen over tillen, maar ook over infecties (als u werkt in de gezondheidszorg, het primair onderwijs of de kinderopvang kan dit wezenlijk zijn). Ook nogal wat chemische en fysische factoren in het werk vormen een aandachtspunt, net als mentale belasting (zoals werkdruk). Als u zwanger bent of net een baby heeft gekregen, maar ook in andere gevallen, kunt u altijd naar de bedrijfsarts gaan met uw vragen over uw gezondheid in relatie tot uw werk. Ook als u niet verzuimt. Bij verzuim tijdens de zwangerschap nodigt de bedrijfsarts u na één week verzuim uit, na de bevalling is die periode twee weken.

Wordt verminderde productiviteit van zwangeren en vrouwen na de bevalling vergoed?

Soms is er sprake van minder productiviteit in de zwangerschap en/of in de periode na de bevalling. In die gevallen kan uw werkgever bij het UWV een 'aanvraag arbeidsongeschiktheid ten gevolge van zwangerschap of bevalling' doen voor de derving van loonkosten. De bedrijfsarts adviseert uw werkgever daarover.

Vragen?

Als u vragen heeft, kunt u uw bedrijfsarts bellen.

Meer informatie en verder lezen?

Nadere informatie over de taken van de bedrijfsarts vindt u op www.jebedrijfsarts.nl.

De bedrijfsartsenrichtlijn 'Zwangerschap, postpartumperiode en werk' is te vinden op www.nvab-online.nl onder 'richtlijnen'.

Informatie over zwangerschap en werk vindt u onder andere op de site

www.zwangerschapspagina.nl in het Forum Zwangerschap & werk en op de site van FNV bondgenoten: <http://www.arbobondgenoten.nl/arbothem/zwangerschap/zwangerschap.htm>

De wettelijke regelingen staan op de site www.szw.nl

Informatie en onder andere een helpdesk voor vragen over werk, verzekeringen of sociale zekerheid in relatie tot gezondheid vindt u op de site van het Breed Platform Verzekerden en Werk www.bpv.nl.

Kwaliteitsbureau NVAB, Utrecht

Disclaimer

De Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB) is de wetenschappelijke beroepsvereniging voor bedrijfsartsen. De NVAB vindt het belangrijk dat werknemers én werkgevers goede en betrouwbare voorlichting krijgen over aandoeningen en over het handelen van de bedrijfsarts. Daarom maakt de NVAB, corresponderend met haar wetenschappelijke richtlijnen voor bedrijfsartsen, verschillende voorlichtingsproducten zoals Informatiebrieven voor de werknemer en Informatiebrieven voor de werkgever.

Deze brief is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld en berust op de thans beschikbare wetenschappelijke kennis. Ondanks zorgvuldigheid en aandacht is het mogelijk dat de inhoud onvolledig en/of onjuist is. Het Kwaliteitsbureau NVAB aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade, overlast of ongemak die voortvloeit uit of samenhangt met het gebruik van de informatie uit deze brief. Deze informatie vervangt niet een advies van de bedrijfsarts maar is bedoeld als aanvullend en ondersteunend.